

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Mercuriale Joannis andree

Johannes <Andreae>

Uenetijs, 8.VIII.1499

[Littere T]

[urn:nbn:de:bsz:31-323789](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-323789)

Regule iuris civilis siue ff. huius littere. S. sunt be.

Emper in obscuris qd minimū est sequitur.

Qdm nām est cōmoda cuiusq; rei eum sequi quem sequuntur incommoda.

Si filius familias sub conditione stipulatus emancipatus fuerit deinde extiterit cōditio patri actio competit qz stipulationibus id spectat tempus quo contrahimus.

Emper in stipulationibus et ceteris tractibus id sequimur qd est actum: et si non appareat quid actum est consequens erit ut id sequamur qd in regione in qua actū ē frequeratur. qd ergo si neq; regionis mos appareat qz varius fuerit ad id qd minimū est redigēda summa est.

Scuti in pena ex delicto defuncti heres teneri nō dicitur nec lucrū facere si qd ex ea re ad eū puenisset.

Emper in dubijs benigniora pferenda sunt.

Emper qui non probet pro se intervenire mādare creditur: sed et si quis ratum habuit quod gestum est obstringitur mandati actione.

Librarius in transcribēdis stipulatiōis verbis errasset nihil nocere et reus et fideiusor tenetur.

In duabus actionibus alibi summa maior alibi infamia est proponenda est causa estimationis. vbi autem egra rant famosa iudicia et si summam imparem habeant p paribus accipienda sunt.

Si quis obligatiōe liberatus est pōt videri cepisse. nō pōt videri accepisse. q stipulatus pōt exceptiōe submoueri.

Nemo iudij hēditatē oē ius testamēti soluitur.

Si quis pregnantem vxorem reliquerit non videtur si ne liberis decessisse.

Emper in coniunctionibus non solum quid liceat cōsiderādum est: sed et quod honestum sit.

Emper specialia generalibus insunt. seruitutem mortalitati fere comparamus.

Eruus rei publice causa abesse non potest.

Sub littera. L. sequitur hec regula.

Triēs in heredē damus actionē de eo qd ad eū puenit: quotiēs ex dolo defuncti puenit nō quotiēs ex suo.

Vtile non debet xxxvij.

Prima glo. ponit exempla. scōdo vltra tria exēpla alleg. ad hāc partē Broc. xxij. iura ad partem cōtrariam alle. x. ponit Bar. brix. solutiones demū plenius soluit rñdēs ad solutionūz cōtraria. **In** prima glo. ibi si falsis. loquit cū trāfactio hz plura capta. et vnum solū decisum est per falsa instrumēta. et ibi si ptoz infra declaratur: et ibi difficilis: vt qd mācipia sunt piuges vel parentes et liberi vel fratres vliumēta sunt paria. vel ē triaga vel quadriga. hoc volunt leges ille. et ibi. l. plane in prin. sifitator legatum mihi factum in aliū trāstulit: mihi nō debetur etiam si ille capax nō sit. et ibi. §. sed si mihi stipulor pāphylum promittis stichum et pāphylum. inutilis adiectō nō vitiat vtilē. et ibi que extrinsecus. extrinsecus adiecta stipulationē nō vitiat: vt si stipulati rñ deo. Arma virūq; cano spō deo. et ibi. §. ij. donatio facta piugi et exneo: si est inseparabilioreruz vel personarū cā valet tota. si separabilis cetera valent. donatum piugi nō valet. **In** j. glo. ibi nō r3. By. ponit exemplū p. l. si duobus. §. heres. ff. de le. j. vbi debet legatum: ad pstandum dānatus est heres et nō heres et ibi sure etiam mixte sorti. et ibi pedius. a sō incipit parui refert. et ibi regulr idem Accur. in pre. l. pedius. sed dicebat By. solutionē nō sufficere nisi casuū exceptoz spālis rō reddat. et ibi inseparabilia. idē Jo. mo. h et ibi cū sup. et per. l. pedius. et ibi itegrā vicino: sed in. l. pedius nō fiebat insolidū cōpromissum: qz tunc secus vt in. l. se. sed cum ita By. distinguebat tres casus. nā qñq; duo pcurrunt ad pfirmationēz vni actus. quoz vnum est vtile. alterū inutile. tunc si vnum per se sufficeret valet qd agit: vt. l. pre. qd cum fal. tu. si vtrūq; requirit nō valet: vt in. l. pedius. secūdo casus qñ vñū solum

est factum ex pluribus cōmixtum quozum alterū vtile: alterum inutile. et tunc locum hz distinctio de separabili ad inseparabile. tertius casus qñ plures sunt actus prozsus distantes et sepati quoz secūdo accedere videt ad reuocationēz pimitanc secūdo oio inutilis nō tollit pñū. si vō aliquid vtilitatis hz nō pfecte ptimeat tollit pñū. ff. si cer. pet. l. certi pditio. §. qm. insti. q. mo. tol. ob. §. pterea. ff. de le. j. si seruus legatus. §. si seruus de inuis. rup. tel. l. ij. de his qbus vt in. l. cum qdam de le. j. l. plane in pn. et de adimē. le. l. legatus. §. pater. §. l. 3. dicit autē q tres leges vltimo alle. videt solutionē destruere sed non destruit qz ademptio legati que p eas inducit poterat vtiliter pcedere sepatim sine trāstatiōne. et qdē mō rñdetur ad. l. iulianus. §. minor. ff. de fund. in struc. fm By. hanc mām Cy. psequitur in. l. sancimus. C. b. dona. vbi etiam ponit dictum Ja. de are. quod fuit tale aut inutile causat ab inutili et tunc vitiat. ff. de ver. ob. l. j. §. si qita. et de fideiuf. l. cū lex. et C. de legi. non dubium. fallit hz eū qñ pñū est inutile respectu civilis vinculi sed vtile respectu naturalis. C. de ptaben. stip. l. nuda de pac. si pacto. aut causatur inutile ab vtili: et tunc inutile trahitur ad vtile. ff. de cōtrahen. emp. l. fundus. et sic pōt loqui. ff. de dona. inter vi. et vxor. si sponsus. §. generaliter. qd verum nisi expresse p. l. in hiberetur. ff. de vtar. vlturas. aut vice mutua vnum est alteri cā et tunc vitiat vtrūq; vt in. l. pedius. et ff. fa. ber. in hoc iudicio. aut neutū est alterius cā. et tunc nō vitiat vtile si separari potest. si separari nō potest vitiat si agēti culpa possit ascribi inducit. §. item qz. et §. trebatius. ad secūdo casum obstat s. eo. li. de elec. si pfirmationē ppter qd tēperari pōt illd dicitū qd trahit inutile ad vtile supplēdo vlt saltē vtile nō vitiatur vt ibi. Ja. de bel. afr psequit insti. de inuti. stip.

Hic regule cōuenit qd do. super a. tij de cingulo epi terui

b fien. quā psequar abbreviādo et erat talis. A. et B. litigātes in curia super receptiōe testiū vtri usq; rescriptū impetrauerūt ad partes corā receptore opponit. A. testes. B. recipi nō debere cū rescriptum pro ipsius parte sit nullum quia excommunicatus erat maiori excommunicatiōe tempore date queritur an hoc pbato rescriptū ex toto valeat an ex parte vel ex parte illius. A. tm: an vero in nullo valeat. **Ad** pñm allegat quatuor rōnes. ad secundum tres regulas et vñā rōnem. ad tertium quatuor rationes. demū soluit excludendo casus non dubios et ad materiam distinguit. **Ad** partem qd in totum valeat inducebat de arbi. ptingit. et c. per tuas. vbi cōmixtio habilis et inhabilis facit valere qd non valet gestum solum ab inhabili. hz ergo rescriptum a solo excommunicato impetratum non valet. s. eo. lib. de rescrip. c. j. valet tamen propter cōmixtionem. ad idem quod dicitur de auctoritate prestita p verum et falsum tutores. ff. quod cum falso tutore. l. j. §. j. vñ vpitum cum duobus retinet conditiones que sunt meliores in altero. C. cōmunia de lega. l. ij. et de rei vxor. act. l. vna circa pn. et no. xvj. q. j. et temporis ne se. vac. c. i. facit. xxxij. q. i. non est culpandus de spon. inter opera. et prodest maiori cōmunio quam habet cum pupillo. ff. quemadmo. serui. amit. si cōmunem. et vide quod not. s. eo. li. de iurpa. c. vno in vltima glo. sic ad validandum rescriptum profit excommunicato cōmunio non excommunicati: cum non sit nouus quem per alium consequi: qd per se consequi non posset. de concessio. preben. c. penul. cum concordan. **Secundo** certus est rescripta impetrata de consecutiōis iudicij distingui ab his q sunt principaliter impetrata: vt patet. s. de rescrip. ex parte decani. vbi valet pñm eo casu quo non valeret secundum vt ibi patet in summario i. tellegu. sed istud de consecutiōis iudicij et in iudicio et intra litem impetratum fuit: cū testiū receptio et ipsius receptionis commissio sit de litis pcessu. patet pñm de proba. quoniam contra. et secundus. s. de testi. presentium. c. lib. sed actus iudicialis cuz excommunicato habitus et si sit actor valet donec oppōat exceptio. s. e. li. d. exce. pia. ergo valet impetratio. ex qñ nō fuit exceptum.

Terzio